

**ВИВЧАЙ І РОЗУМІЙ.
ШЛЯХ ДО БЕЗПЕЧНОГО
ВСЕСВІТНЬОГО
СПІЛКУВАННЯ В МЕРЕЖІ
INTERNET**

(до Дня безпечного інтернету)

**Інтернет – всесвітня система
сполучених комп'ютерних мереж,
пов'язаних між собою з використанням
різноманітних дротових, оптичних і
бездротових технологій.
Мережу Інтернет ще називають
Всесвітнім павутинням
(World Wide Web – WWW)**

Інтернет не має централізованого управління, правил використання чи доступу. Кожна складова мережа встановлює свої власні стандарти. Централізовано визначаються правила використання адресного простору Інтернет-протоколу та системи доменних імен. Керує цим Інтернет-корпорація з присвоєння імен та номерів (*Internet Corporation for Assigned Names and Numbers*, або *ICANN*), міжнародна некомерційна організація з головним офісом розташованим у США.

Технічне обґрунтування та стандартизацію основних протоколів (IP) проводить *Internet Engineering Task Force (IETF)* — некомерційна організація, відкрита міжнародна спільнота проєктувальників, учених, мережевих операторів і постачальників послуг.

ІСТОРІЯ СТВОРЕННЯ

- ❖ **1962** – Джозеф Ліклайдер, керівник Агентства передових оборонних дослідницьких проектів США, висловив ідею Всесвітньої комп'ютерної мережі
- ❖ **1969** – Міністерство оборони США розпочало розробку проекту. Розробка була доручена Університету Каліфорнії в Лос-Анжелесі, Стенфордському дослідному центрові, Університету штату Юта і Університету Каліфорнії у Санта-Барбарі. Мережа була названа ARPANET (в рамках проекту мережа об'єднала названі заклади)
- ❖ **1973** – до мережі через трансатлантичний кабель були приєднані перші іноземні організації з Великої Британії та Норвегії. Почали активно розвиватись протоколи передавання даних
- ❖ **1983** – мережа ARPANET перейшла з протоколу NCP на протокол TCP/IP, який досі успішно використовується. За мережею ARPANET закріпився термін «Інтернет»
- ❖ **1984** – Національний науковий фонд США заснував міжуніверситетську мережу NSFNet, яка мала значно більшу пропускну здатність
- ❖ **1988** – було винайдено протокол Internet Relay Chat (IRC), завдяки якому стало можливим спілкування в реальному часі (чат)

- ❖ **1990** – мережа ARPANET припинила своє існування, програвши конкуренцію NSFNet
- ❖ **1991** – http-сервери стали доступні в Інтернеті. Для України було делеговано домен першого рівня коду «.ua», а інтернет-вузол **ts.kiev.ua** набув статусу Інтернет-сервіс-провайдера
- ❖ **1991** – з'явився знаменитий веб-браузер NCSA Mosaic
- ❖ **1996** – було сформовано Консорціум всесвітньої павутини (World Wide Web Consortium). Всесвітнє павутиння майже повністю підмінило собою поняття «Інтернет»
- ❖ **1998** – Папа Римський Іван Павло II заснував Міжнародний день Інтернету, який щорічно святкується 4 квітня
- ❖ **2001** – заснування в Україні щорічного відзначення Дня Інтернету 14 грудня
- ❖ **2022** – 8 лютого названо Днем безпечного Інтернету

Кількість користувачів Інтернетом до 2021 року зросла до 4.9 мільярда людей. В Україні у 2021 році кількість користувачів досягла 26 мільйонів

339.1:004.7](075.8)

K66

Кордзая, Н. Р.

Основи інтернет-маркетингу : навчальний посібник. Ч. 1 / Н. Р. Кордзая. – Херсон : Олді-Плюс, 2018. – 184 с.

339.1:004.7](075.8)

K66

Кордзая, Н. Р.

Основи інтернет-маркетингу : навчальний посібник. Ч. 2 / Н. Р. Кордзая. – Херсон : Олді-Плюс, 2018. – 164 с.

Навчальний посібник розкриває наступні питання: основні поняття інтернет-маркетингу; характерні риси та алгоритм проведення маркетингової кампанії у месенджерах; методика та особливості маркетингу у геосоціальних мережах/сервісах; основи ведення вірусного маркетингу; сутність advergamіng; особливості контекстної та банерної реклами у просторі Інтернет; основи партнерського маркетингу; методика та особливості ремаркетингу.

❖ Андрощук, О.

Аналіз можливостей управління мережею Інтернет у сучасних умовах / О. Андрощук, О. Буяло, В. Пилипчук. – Складова частина документа // Збірник наукових праць Національної академії державної прикордонної служби України. Серія: Військові та технічні науки / Національна. – Хмельницький, 2017. – № 1 (71). – С. 271-284.

❖ Банщиков, П.

Можливості використання інтернет-технологій у маркетинговій діяльності компаній / П. Банщиков, В. Паздрій, І. Ващенко. – Стаття періодики // Бухгалтерський облік і аудит. – 2018. – № 6. – С. 20-31.

❖ Бортник, Н.

Відносини в мережі Інтернет як об'єкт правового регулювання / Н. Бортник. – Складова частина документа // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія : Юридичні науки : збірник наукових праць / «Львівська, нац ; МОН України. – Львів, 2019. – Вип. 22. – С. 147-154.

❖ Висоцька, В.

Моделювання процесів розподілення контенту в інтернет-журналах / В. Висоцька, М. Сороковський. – Стаття періодики // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». – 2012. – № 732 : Комп'ютерні науки та інформаційні технології. – С. 110-119.

❖ **Владов, С. І.**

Розробка віддаленої системи управління через інтернет / С. І. Владов, В. Ю. Одинець. – Складова частина документа // Збірник тез доповідей. І Всеукраїнська науково-практична конференція молодих вчених, курсантів та студентів «Авіація, промисловість, суспільство» / МОН України, КЛК НАУ. – Кременчук, 2018. – С. 249-250.

❖ **Васильківський, М. В.**

Високошвидкісні мережі зв'язку п'ятого покоління для тактичного Інтернету / М. В. Васильківський, С. О. Кирилюк, Д. О. Жупанов. – Складова частина документа // Матеріали І Міжнар. наук.-техн. конф. «Сучасні проблеми інфокомунікацій, радіоелектроніки та наносистем (СПРН-2019)», 14-16 листоп. 2019 р. : з нагоди 50-річчя ФІРЕН / ВНТУ, НТУ «КПІ» ім. І. Сікорського, ХНУР. – Вінниця, 2019. – С. 72-73.

❖ **Денисенко, К. О.**

Психологічні аспекти інтернет-залежності / К. О. Денисенко, О. О. Спіркіна. – Складова частина документа // Наука про цивільний захист як шлях становлення молодих вчених : матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції курсантів і студентів, 10-11 трав. 2019 р. / НУЦЗ України, ЧІПБ ім. Героїв Чорнобиля. – Черкаси, [2019]. – С. 211-214.

❖ **Дацишин, Х.**

Атрибутивна сполучуваність концепту гідність у сучасному українському інтернет-дискурсі / Х. Дацишин. - Складова частина документа // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія : Журналістські науки : збірник наукових праць / «Львівська, нац ; МОН України. – Львів, 2019. – Вип. 3. – С. 142-149.

❖ Биков, В. Ю.

Цифрова трансформація суспільства і розвиток комп'ютерно-технологічної платформи освіти і науки України / В. Ю. Биков. – Стаття періодики // Педагогіка і психологія. – 2019. – № 2. – С. 15-21.

❖ Миколук, І. О.

Використання інтернет-технологій для навчання та самоосвіти / І. О. Миколук. – Складова частина документа // Інноваційні технології в процесі підготовки фахівців : матеріали IV Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, 28-29 березня 2019 р : збірник наукових праць / МОН України, ВНТУ, Вінниц. навч.-наук. ін-т економіки ТНЕУ. – Вінниця, 2019. – С. 51-53.

❖ Мудра, І.

Нові методи збуту ЗМІ в інтернеті / І. Мудра, О. Кухарська. – Складова частина документа // Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Серія : Журналістські науки : збірник наукових праць / «Львівська, нац ; МОН України. – Львів, 2019. – Вип. 3. – С. 81-87.

❖ Зайцев, В.

Люди майбутнього вільної енциклопедії/ В. Зайцев. – Стаття періодики // Вокруг света. – 2019. – № 8. – С. 18-22.

❖ Сорока, В.

Навігатор в інформаційному морі / В. Сорока. – Стаття періодики // Освіта України. – 2020. – 20 липня (№ 28). – С. 12-13.

ЗАХИСТ ІНФОРМАЦІЇ

Інтернет-безпека – це галузь комп'ютерної безпеки, яка стосується не лише Інтернету, але й безпека мережі, оскільки вони пов'язані з іншими програмами або операційними системами в цілому. Її мета – встановити правила та заходи для боротьби з атаками через Інтернет.

Інтернет є небезпечним каналом для обміну інформацією, що призводить до ризику вторгнення або шахрайства, таких як фішинг, віруси в мережі, троянські програми тощо.

Для захисту передачі даних використовується багато методів, включаючи шифрування та інженерні розробки. Нині основна увага приділяється як профілактиці, так і захисту в реальному часі від відомих та нових загроз.

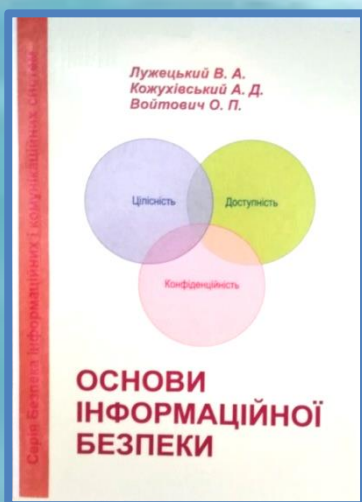

004.056(075.8)

I-74

Інформаційна безпека : навчальний посібник / Ю. Я. Бобало, І. В. Горбатий, М. Д. Кіселичник [et al.] ; НУ «Львівська політехніка» ; за заг. ред. Ю. Я. Бобала, І. В. Горбатого. – Львів : Вид-во Львівської політехніки, 2019. – 580 с.

Розглянуто основні поняття та визначення в галузі інформаційної безпеки. Представлено відомі та сучасні методи криптографії, криптоаналізу, стеганографії. Розглянуто питання ідентифікації, автентифікації та санкціонованого доступу.

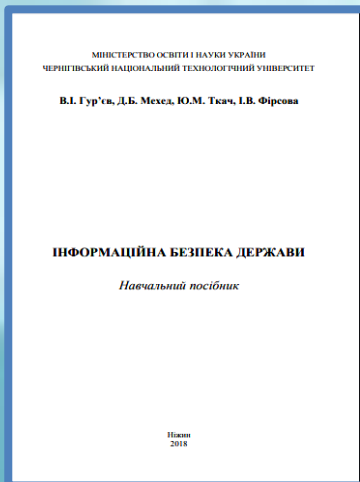
681.3.06(075)

L83

Лужецький, В. А.

Основи інформаційної безпеки : навчальний посібник / В. А. Лужецький, А. Д. Кожухівський, О. П. Войтович ; МОН України, ВНТУ. – Вінниця : ВНТУ, 2013. – 221 с.

У посібнику розглядаються поняття інформаційної безпеки і компоненти системи захисту інформації.

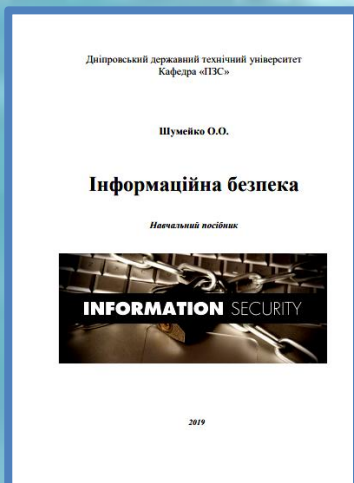

351.74:007](075.8)

I-74

Інформаційна безпека держави [Електронний ресурс] : навчальний посібник / В. І. Гур'єв, Д. Б. Мехед, Ю. М. Ткач, І. В. Фірсова ; ЧНТУ. – Електрон. текст. дані. – Ніжин : Лук'яненко В. В., 2018.

У навчальному посібнику викладено основні поняття інформаційної безпеки держави. Проведено класифікацію загроз для інформаційної безпеки держави, суспільства та особи.

004.056(075.8)

Ш96

Шумейко, О. О.

Інформаційна безпека [Електронний ресурс] : навчальний посібник / О. О. Шумейко ; ДДТУ, кафедра «ПЗС». – Електрон. текст. дані. – [Дніпро] : [б./в.], 2019.

У навчальному посібнику наводяться суть, підходи забезпечення та основні особливості інформаційної безпеки.

351.74:007](477)(075.8)

M89

Мужанова, Т. М.

Інформаційна безпека держави [Електронний ресурс] : навчальний посібник / Т. М. Мужанова ; ДУТ, Навчально-науковий ін-т захисту інформ. – Електрон. текст. дані. – Київ : [б./в.], 2019.

У навчальному посібнику розглянуто концептуальні засади інформаційної безпеки держави, зокрема наведено основні терміни й визначення у сфері інформаційної безпеки, з'ясовано сутність та класифікації національних інтересів та загроз інформаційній безпеці, відслідковано історію розвитку інформаційної безпеки держави через призму еволюції засобів зв'язку.

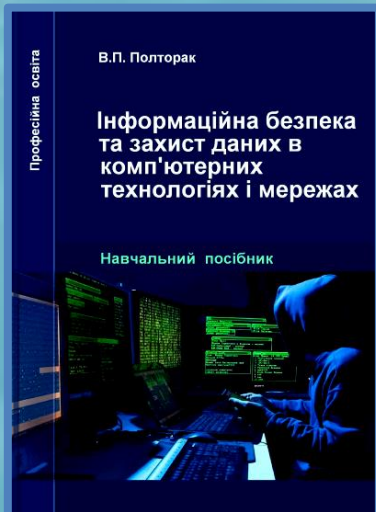
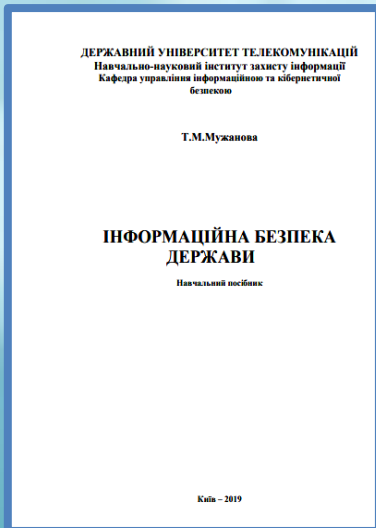
004.6(075.8)

П52

Полторак, В. П.

Інформаційна безпека та захист даних в комп'ютерних технологіях і мережах [Електронний ресурс] : навчальний посібник / В. П. Полторак. – Електрон. текст. дані. – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2020. – (Професійна освіта).

Викладено основні поняття сучасного підходу до інформаційної безпеки та захисту даних в комп'ютерних технологіях і мережах. Наведено моделі загроз інформації та основні механізми і протоколи її захисту. Викладено математичні засади криптографічного перетворення даних та, засновані на теорії чисел, найпопулярніші сучасні асиметричні криптоалгоритми.

❖ Слободянюк, О. В.

Безпека інтернет ресурсів: аналіз розповсюдженості загроз та технології захисту / О. В. Слободянюк, А. В. Хаханова, Д. И. Комолов. – Стаття періодики // Радиоэлектроника и информатика. – 2018. – № 2. – С. 30-34.

❖ Бичков, О.

До концепції захищеної операційної системи / О. Бичков. - Стаття періодики // Безпека інформаційних систем і технологій. – 2019. – № 1(1). – С. 42-51.

❖ Зубок, В. Ю.

Аналіз захищеності інтернет-вузлів від кібератак типу «перехоплення маршруту» / В. Ю. Зубок. – Стаття періодики // Реєстрація, зберігання і обробка даних. – 2020. – Т. 22, № 3. – С. 58-67.

❖ Мусиенко, Д.

Угрозы интернета вещей и возможные методы защиты / Д. Мусиенко. – Стаття періодики // Бизнес и безопасность. – 2020. – № 6. – С. 5-8.

❖ Ірічук, Т.

Кібербулінг: що треба знати / Т. Кірічук. – Стаття періодики // Безпека життєдіяльності. – 2021. – № 4. – С. 12-13.

❖ **Ільсенко, Н. В.**

Безпека спілкування через Інтернет / Н. В. Ільсенко. – Стаття періодики // Безпека життєдіяльності. – 2019. – № 11. – С. 27.

❖ **Ткачук, Т.**

Інтернет речей (Internet of things (IoT)) & кібербезпека: аналіз можливостей і загроз / Т. Ткачук. – Стаття періодики // Бизнес и безопасность. – 2018. – № 6. – С. 17-23.

❖ **Князєв, Д.**

Інтернет загрози: новітні реалії / Д. Князєв, С. Князєв. - Стаття періодики // Бизнес и безопасность. - 2019. - № 3. - С. 5-8.

❖ **Ващук, В. В.**

Інтернет-мережа: нові можливості чи загроза? / В. В. Ващук, С. В. Писаревська, З. М. Яремко. - Стаття періодики // Безпека життєдіяльності. - 2019. - № 2. - С. 33-34.

❖ **Зубок, В. Ю.**

Нові метрики для ризикорієнтованого підходу до протидії атакам на глобальну маршрутизацію в Інтернеті / В. Ю. Зубок. - Стаття періодики // Електронне моделювання. - 2020. - Т. 42, № 5. - С. 111-119.

ЗАХИСТ ПЕРСОНАЛЬНИХ ДАНИХ

Одним з найбільш проблемних питань в еру інформаційних технологій є захист персональних даних. До них відноситься будь-яка інформація, що ідентифікує особу: його ім'я, номер телефону, расова приналежність, адреса тощо.

10 грудня 1948 року Генеральна асамблея ООН прийняла Загальну Декларацію прав людини, в 12 статті якої був закріплений такий принцип: «...ніхто не може зазнавати безпідставного втручання в особисте й сімейне життя людини, безпідставного посягання на недоторканність його житла, таємницю його кореспонденції або на його честь і репутацію».

В Україні питання захисту персональних даних регулюється Законом України «Про захист персональних даних», який набрав чинності у 2011 р. Захист персональних даних поклали на Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини та суди. Велика Палата Верховного Суду сформувала принципи обробки персональних даних (відкритість і прозорість, відповідальність, адекватність, не надмірність їх складу та змісту стосовно визначеної мети обробки), а також підстави для обробки персональних даних (згода суб'єкта персональних даних).

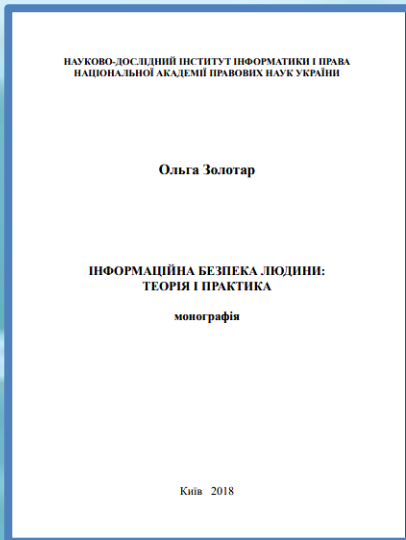
Що стосується питання захисту персональних даних в інших країнах, традиційно, найбільш розвиненою юрисдикцією вважається США. У 2020 р. у штаті Каліфорнія був прийнятий новий закон про захист персональних даних. Насамперед, його важливість полягає в тому, що в Каліфорнії знаходяться такі компанії як Facebook, Google, Apple, що працюють з персональними даними користувачів по всьому світу.

Цим законом користувачам надається право дізнатися відомості про те, як компанія розпоряджається їхніми даними, а також можливість вимагати видалення інформації про себе та зупинення її розповсюдження. За невиконання вимог закону передбачені значні штрафи у кілька тисяч доларів, навіть якщо компанія порушує законодавство через необережність.

В ЄС у 2018 р. був прийнятий Загальний регламент захисту даних (GDPR), яким встановлюються суворі вимоги до опрацювання персональних даних. Вони полягають в тому, що персональні дані мають збиратися законно, правомірно, прозоро та відповідно до цільового обмеження. Окрім того, їх зберігання обмежується строком, необхідним для опрацювання, яке має відбуватися під захистом від несанкціонованого впливу. Встановлена значна відповідальність юридичних осіб за порушення вимог Регламенту щодо захисту персональних даних.

Варто зазначити, що сьогодні найбільш дієвим способом захисту своїх персональних даних є ретельна фільтрація, кому та з якою метою ці дані передаються. На жаль, забезпечити абсолютний захист персональних даних наразі не може жодна держава у світі, проте особа може обмежити обсяг тих відомостей, на обробку яких вона надає згоду.

316.7:004

3-80

Золотар, О.

Інформаційна безпека людини: теорія і практика [Електронний ресурс] : монографія / О. Золотар ; НДІП НАПН України. – Електрон. текст. дані. – Київ : Видавничий дім «АртЕк», 2018.

Монографія є комплексним теоретико-методологічним дослідженням проблем забезпечення інформаційної безпеки людини. Ґрунтуючись на комплексному аналізі міжнародного, національного та зарубіжного досвіду, автор досліджує проблеми прав і свобод людини в інформаційному суспільстві, загрози інформаційній безпеці людини, стан правового забезпечення цієї сфери та перспективи його розвитку.

❖ Ільченко, Н.

28 січня – Міжнародний день захисту персональних даних / Н. Ільченко. – Стаття періодики // Безпека життєдіяльності. – 2021. – № 1. – С. 9-10.

❖ Пелещишин, А.

Спеціальна безпекова модель користувача соціальних середовищ Інтернету / А. Пелещишин. – Стаття періодики // Безпека інформації. – 2018. – Т. 24, № 1. – С. 62-68.

❖ Теоретико-множинна GDPR-модель параметрів персональних даних / О. Г. Корченко, Ю. О. Дрейс, І. Л. Лозова, Є. М. Педченко. – Стаття періодики // Захист інформації. – 2020. – Т. 22, № 2. – С. 120-141.

❖ Демедюк, О. Р.

Порівняння методів захиту персональних даних користувачів за допомогою ідентифікації / О. Р. Демедюк. - Складова частина документа // Матеріали І науково-практичної конференції «Якість і безпека. Сучасні реалії», 02-03 березня 2017 р. : [збірник тез доповідей] / ВНТУ, ВНАУ, ВМК ім. Д. Заболотного. – Вінниця, 2017. – С. 36-39.

❖ Еннан, Р.

Сучасні тенденції розвитку світової та європейської систем захисту персональних даних / Р. Еннан. – Стаття періодики // Інтелектуальна власність. – 2018. – № 6. – С. 30-41.

Шановні користувачі!

**Документи, представлені у віртуальній виставці,
а також інші видання з фондів нашої Бібліотеки,
ви можете отримати як в традиційній формі,
завітавши до нас особисто, так і в е-варіанті
через [Е-каталог НТБ ВНТУ](#).**

ДЯКУЄМО ЗА УВАГУ!

**Для створення цієї виставки було
використано матеріали з
вільної енциклопедії Вікіпедії,
всеукраїнського професійного юридичного
видання «Юридична Газета online»,
сайту Центра кращого Інтернету.**

**Виставку оформила і представила
бібліотекар I кат.
відділу наукової інформації та бібліографії
НТБ ВНТУ
*Малетіна Ольга Василівна***